СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Изпъкнали обвивки

ТЕМА №15

Съдържание

Тема 15: Изпъкнали обвивки

- Изпъкнали многоъгълници
- Изпъкнали многостени
- Изпъкнала обвивка

Изпъкнали многоъгълници

Малко терминология

Вътре и вън

- Разглеждат се само прости многоъгълници (не се самопресичат)
- Те разделят равнината на две условни зони: вътрешност и външност

– Видове точки според положението им спрямо многоъгълника

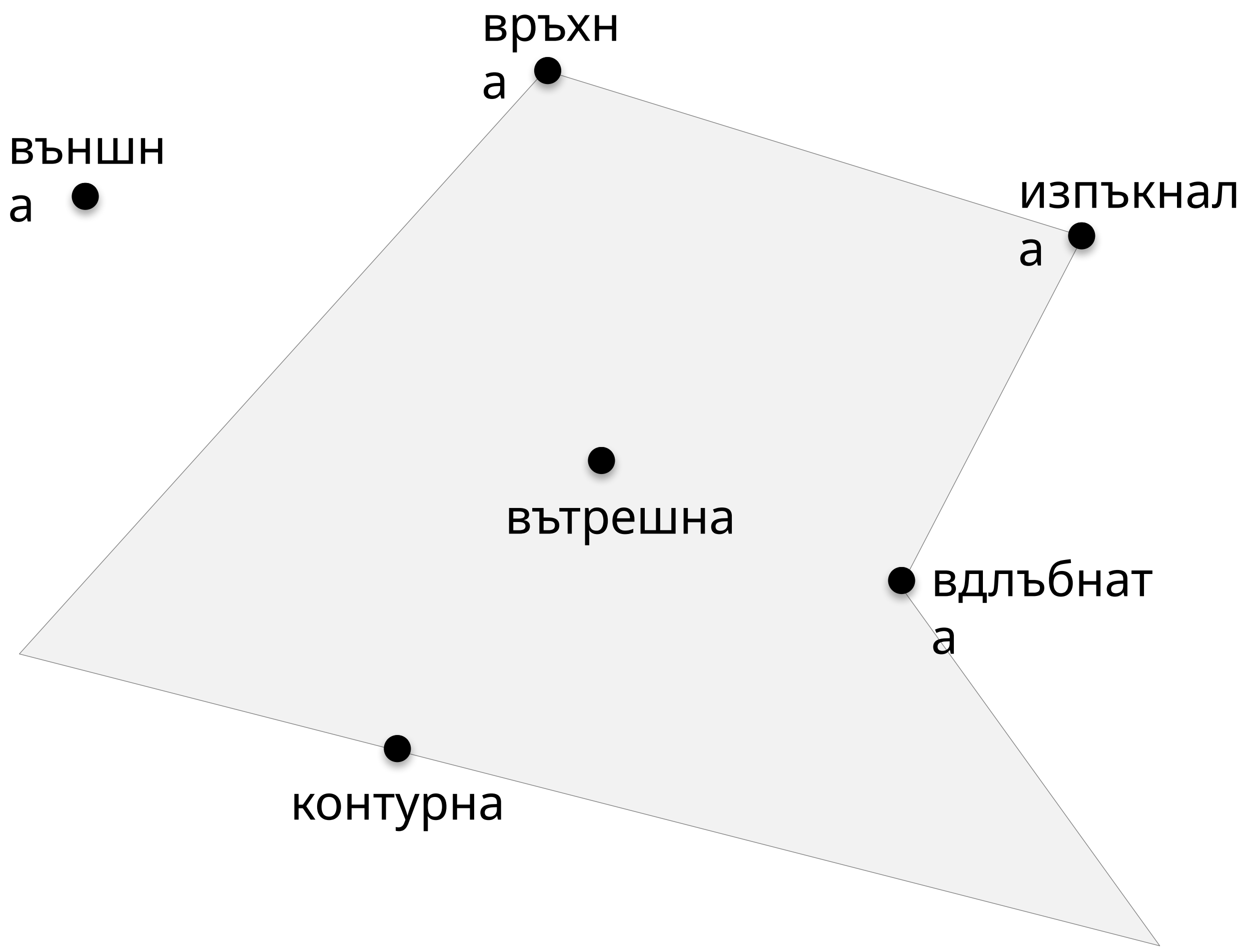
връхн
а
външн
а
изпъкнал
а
вътрешна
вдлъбнат
а
контурна

Изпъкнали многоъгълници

Изпъкнали многоъгълници

- Нямат вдлъбнати върхове
- Отсечка между всеки две невъншни точки е само от невъншни точки

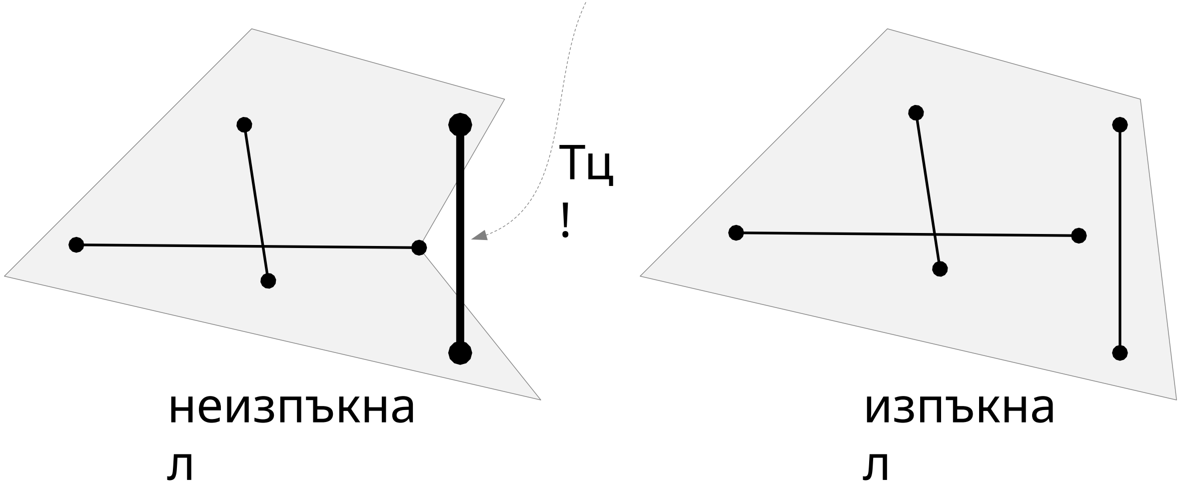

Едно основно свойство

- Непразното сечение на изпъкнали многоъгълници е изпъкнал многоъгълник

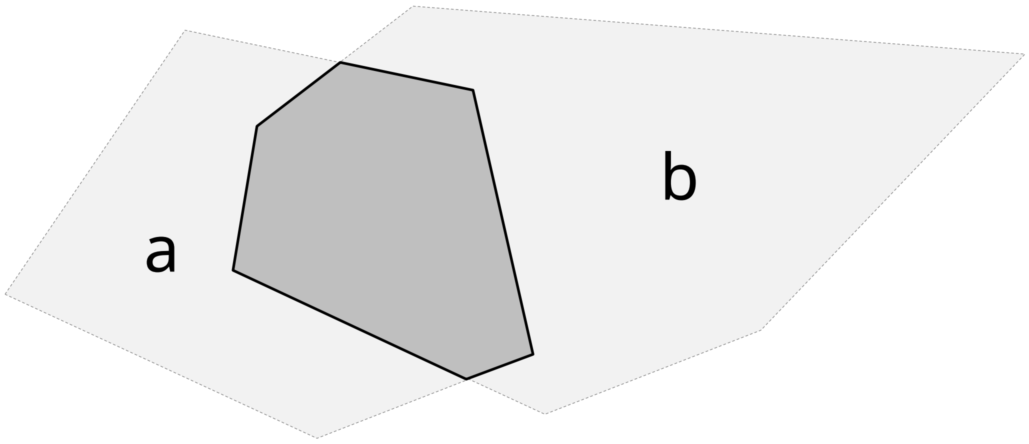

Доказателство ($\text{⌂}(x) \equiv$ „x е изпъкнал“)

– Предположение: $!\,\text{⌂}(a \cap b) \Rightarrow$

$$\exists PQ\colon P, Q \in a \cap b \text{ и } \exists M \in PQ\colon M \notin a \cap b$$

$$\left.\begin{array}{l} \{P, Q \in a, \text{⌂}(a)\} \Rightarrow M \in a \\ \{P, Q \in b, \text{⌂}(b)\} \Rightarrow M \in b \end{array}\right\} \Rightarrow M \in a \cap b$$

– Това противоречи с $M \notin a \cap b$

$$\Rightarrow !\,!\,\text{⌂}(a \cap b)$$

$$\Rightarrow \text{⌂}(a \cap b)$$

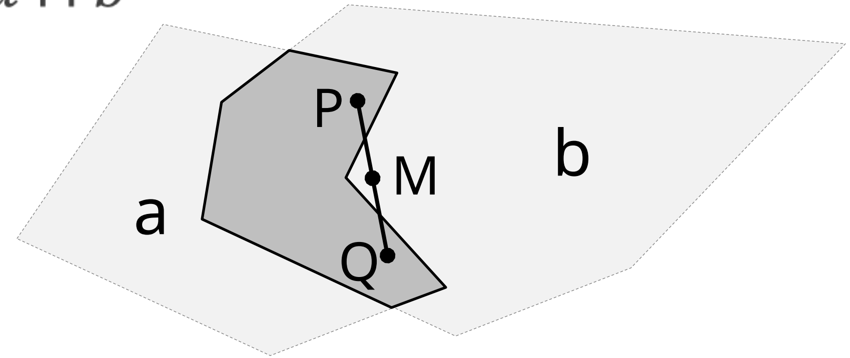

Същото нещо, но на човешки:

- Предполага се, че сечението не е изпъкнало
  - Значи може да се намери отсечка, чиито краища са в сечението
  - А някаква вътрешна нейна точка е извън сечението.
- Но двата края принадлежат на единия многоъгълник
  - Т.е. и някаквата точка също, понеже той е изпъкнал
  - По същата причина точката е и в другия многоъгълник
- Щом тя е в двата, значи е и в сечението им
- Оказва се, че предположението е грешно
  - Затова сечението е не е неизпъкнало, което значи, че е изпъкнало

Друго основно свойство: $V - E = 0$

- Където V е броят върхове, а E е броят страни
- За нормалните хора $V \geq 3$

За ненормалните съществуват

- Двуъгълник V=2
  (не е отсечка)

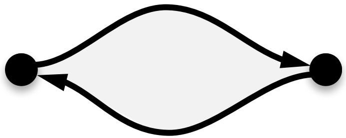

- Едноъгълник V=1
  (не е точка)

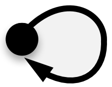

- Безъгълник V=0
  (не е нищо)

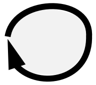

Чрез изродените случаи

Два изпъкнали многоъгълника

- Винаги имат сечение-многоъгълник

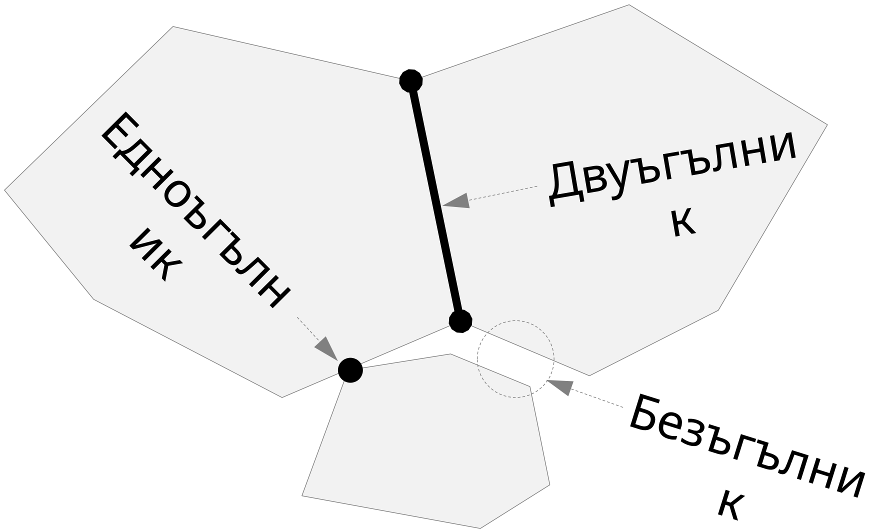

Изпъкнали многостени

Дефиниция

Многостен

- 3D тяло, ограничено от равнинни многоъгълници
- Всяко ребро на многостена е страна на точно два от тези многоъгълника
- Всеки многоъгълник е стена на многостена

История

- Изследвани още от древна Гърция
- Ползвани в математиката, астрономията, изкуствата

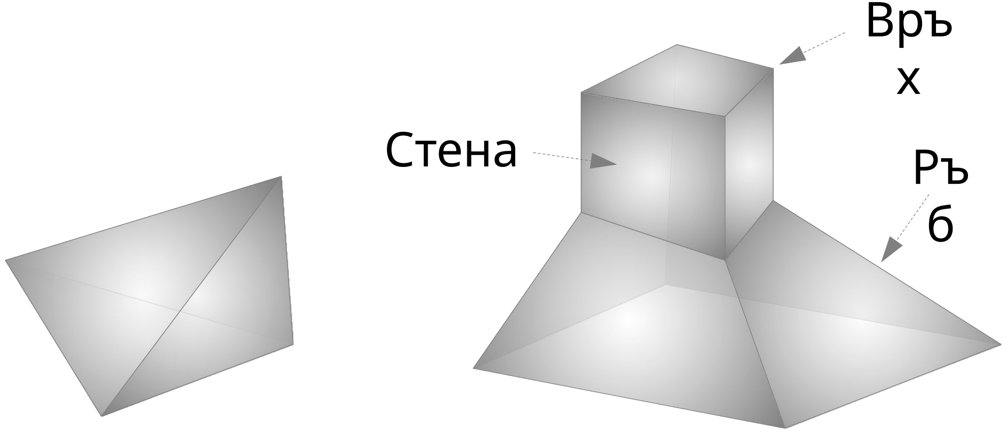

Изпъкнали многостени

- През всеки връх на многостена съществува равнина, такава че всички точки от многостена са само
  в едното полупространство

Правилни многостени

- Трябва да са от еднакви правилни многоъгълници, сключващи еднакви стенни ъгли

Платонови тела

- Правилни многостени
- От еднакви правилни многоъгълници
- Сключващи еднакви стенни ъгли
- Само 5 са

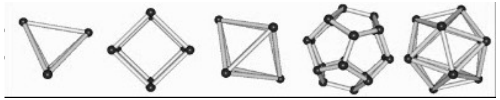

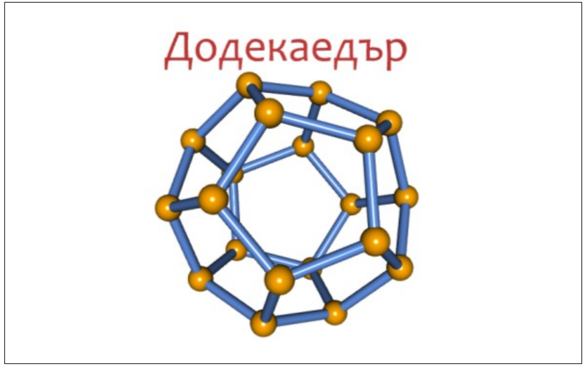

Използване на Платонови тела

- Да се търси истината
- Смисълът на съществуването на света

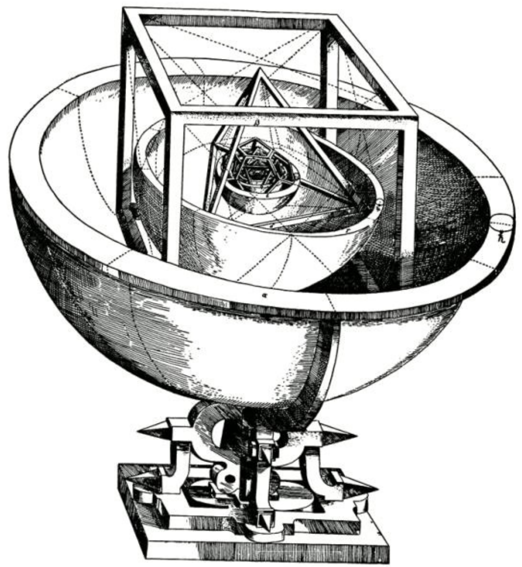

Формула на Ойлер

Прост многостен

- Многостен, който не се самопресича
- Може да бъде „издут“ до сфера
- Ако V е броят върхове, E – ръбове, а F – стени, тогава $V - E + F = 2$

Проверка с октаедър

- Върхове $V = 6$
- Ръбове $E = 12$
- Стени $F = 8$
- Ойлер е прав: $6 - 12 + 8 = 2$

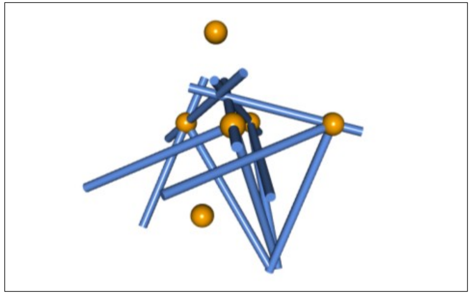

Проверка с додекаедър

- Върхове $V = 20$
- Ръбове $E = 30$
- Стени $F = 12$
- Пак е прав: $20 - 30 + 12 = 2$

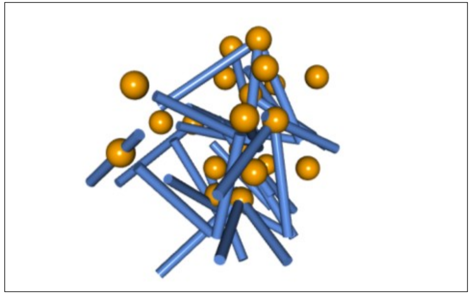

Още за $V - E + F = 2$

- Важи за само за някои многостени

Условия когато важи

- Всяка стена е обкръжена от единичен пръстен от ръбове
- Всеки ръб се споделя от точно две стени
- Всеки ръб се простира между точно два върха
- Във всеки връх се срещат поне 3 ръба
- В многостена няма дупки и тунели

Тримерни тела в КГ

- Спазват формулата и отговарят на условията
- Удобни за представяне на тримерни обекти с мрежа

$$V = 8, E = 12, F = 6$$
$$8 - 12 + 6 = 2$$

$$V = 10, E = 15, F = 7$$
$$10 - 15 + 7 = 2$$

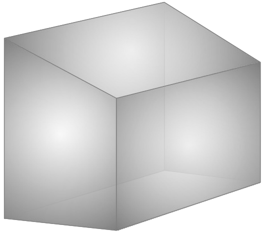

Апартамент

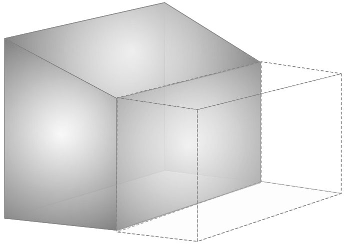

Незаконен балкон

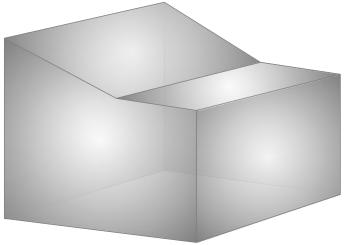

Узаконен балкон

По-сложни тела

Топологични сфери

- За формулата на Ойлер се иска „да няма тунели“
- Такива тела са топологично еквивалентни на сфера

Какво се прави с другите обекти

- Има доста такива обекти – халба за бира, очила, геврек-осморка със захар или без захар и т.н.

3D обект с T тунела

- Формулата е: $V - E + F = 2 - 2T$

Примери

- Модел на поничка: $T = 1$, а $V - E + F = 0$
- 3D модел на рамка за очила: $T = 2$, а $V - E + F = -2$
- Модел на език с 3 пиърсинга: $T = 3$, а $V - E + F = -4$

Още за формулата $V - E + F = 2 - 2T$

- Не зависи колко детайлна е 3D мрежата на обекта

Проверка с поничка

- Ама много груба, тоблеронска поничка

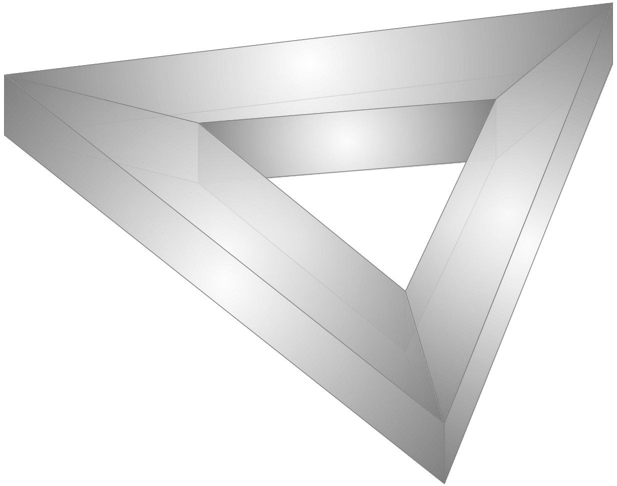

- $V = 12$
- $E = 24$
- $F = 12$ $\quad V - E + F = 2 - 2T$
- $T = 1$ $\quad 12 - 24 + 12 = 2 - 2.1$

Изпъкнала обвивка

Изпъкнала обвивка в 2D

Няколко еквивалентни дефиниции

- Това е най-малкият по площ изпъкнал многоъгълник включващ всички върхове от многоъгълника

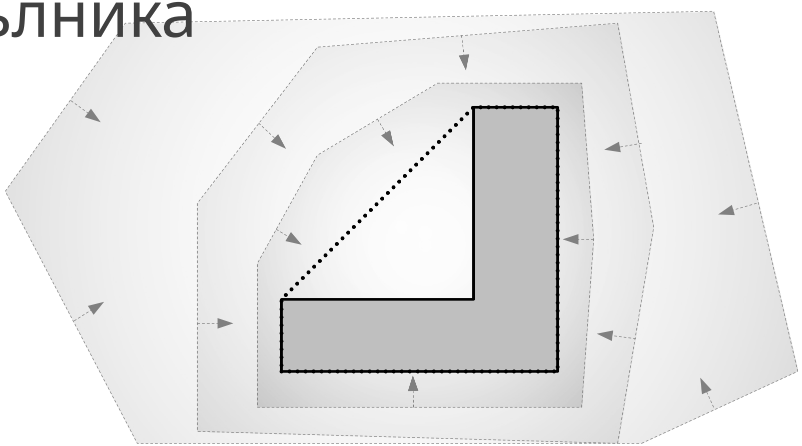

- Сечението на всички изпъкнали многоъгълници, които включват върховете на многоъгълника
- Обединението на всички триъгълници определени от върховете на многоъгълник

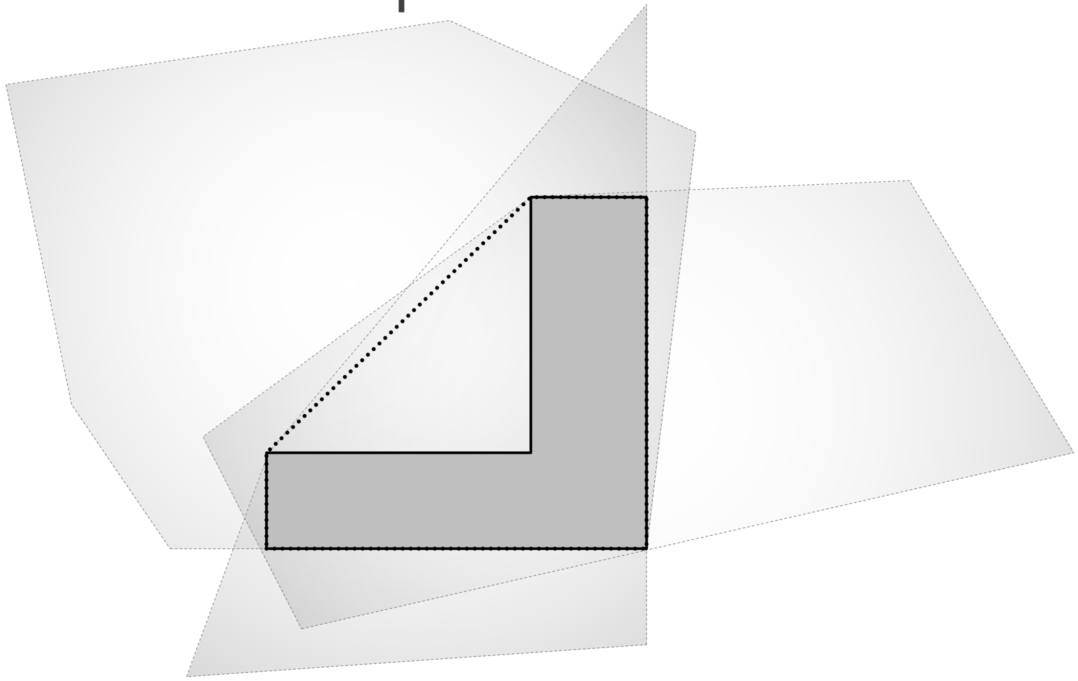

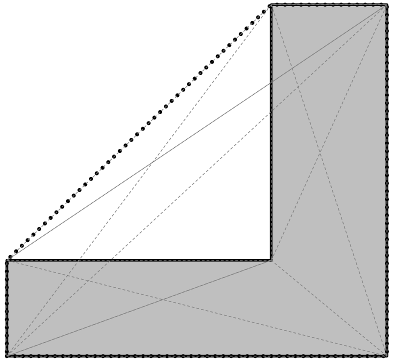

Изпъкнала обвивка в 3D

Изпъкнала обвивка на многостен

- Минималният изпъкнал многостен, включващ всички точки от многостена
- Или: сечението на всички многостени, включващи всички точки от многостена

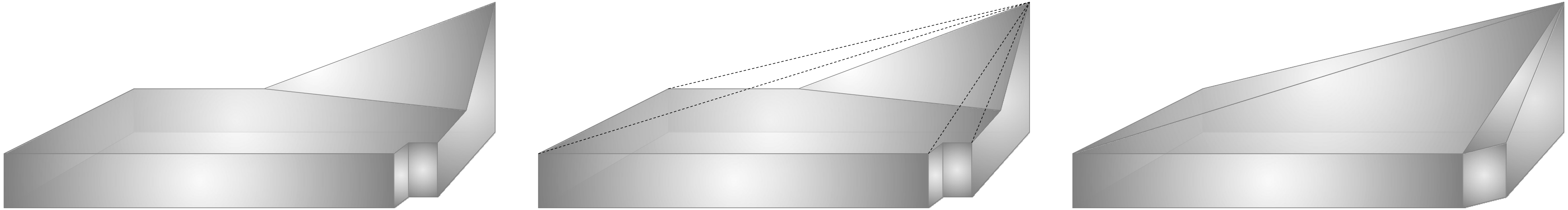

Намиране на обвивка

Намиране на изпъкнала обвивка

- Разглеждаме само в 2D
- Алгоритъм „Добавяне на точки“
- Алгоритъм „Опаковане на подарък“
- Алгоритъм „Сканиране на Греъм“

Алгоритъм
“Добавяне на точки”

Основна идея

Алгоритъм

- Начален многоъгълник a
- Създава се безъгълник b
- Един по един всеки връх от a се включва в b като b се поддържа винаги изпъкнал с цената на триене на върхове

Стъпка от алгоритъма

- От a е взета поредната точка P
- Ако $P \in b$, няма нужда да се добавя P към b
- Ако $P \notin b$, добавянето на P ще промени b

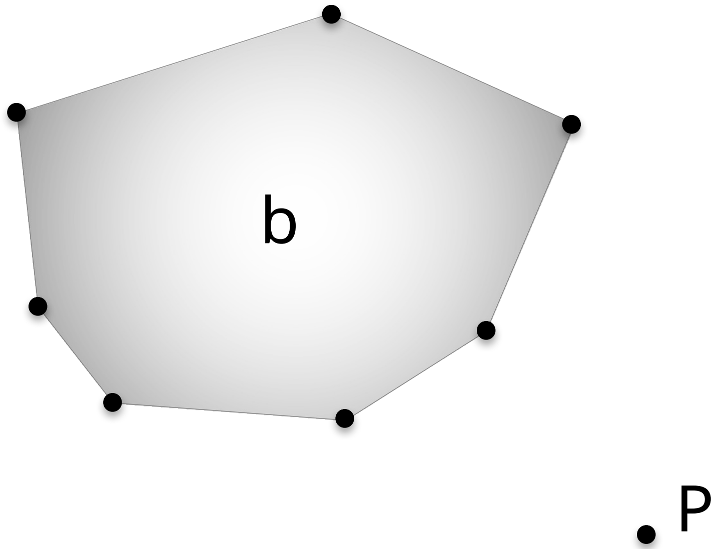

Построяват се тангентите през P към b

- Това са прави, свързващи $\boldsymbol{P}$ с връх на $\boldsymbol{b}$ така, че $\boldsymbol{b}$ да е само от едната страна
- Запомнят се двата тангенциални върха $\boldsymbol{T_1}$ и $\boldsymbol{T_2}$

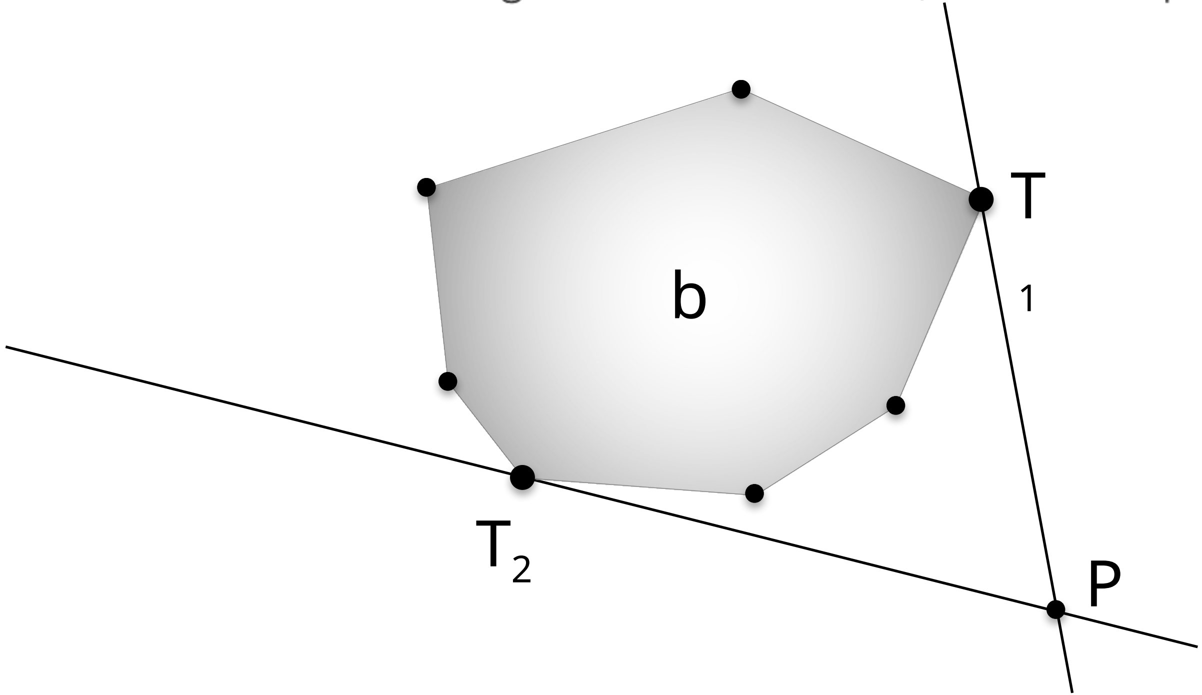

Премахват се по-близките върхове

- Това са върховете между запомнените два, които са откъм P спрямо правата N, която минава през тях

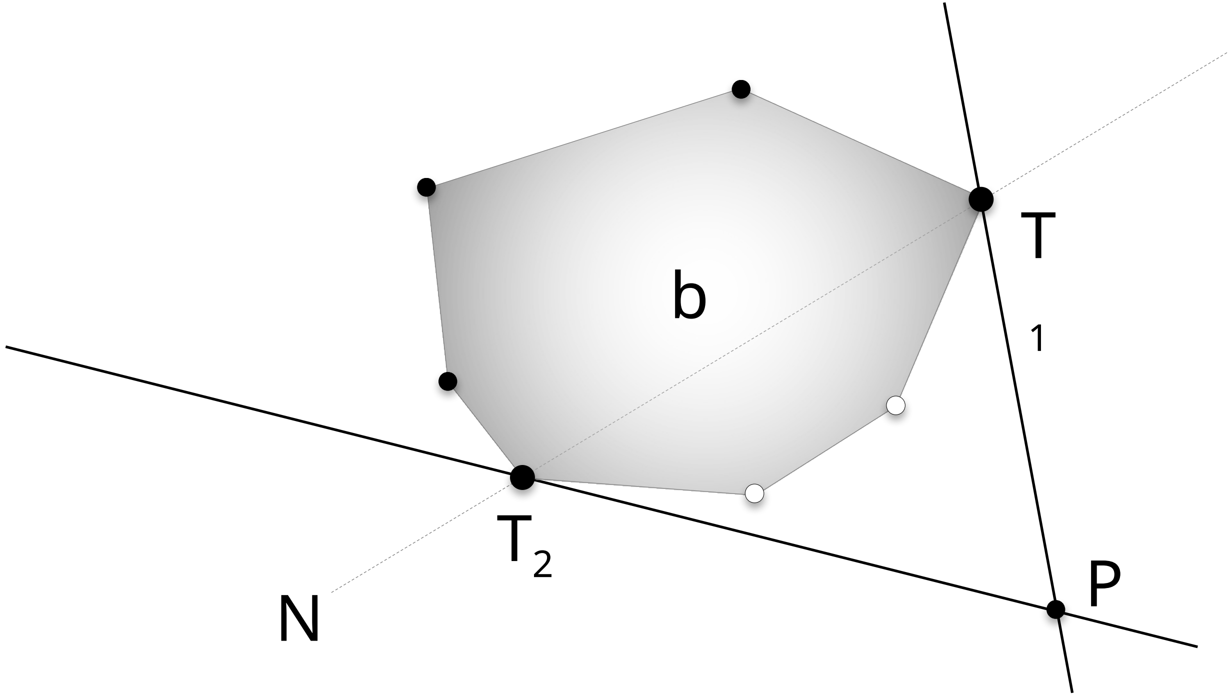

Шпакловка

- Свързва се P с двата върхове T_1 и T_2
- Вече новият изпъкнал b е готов

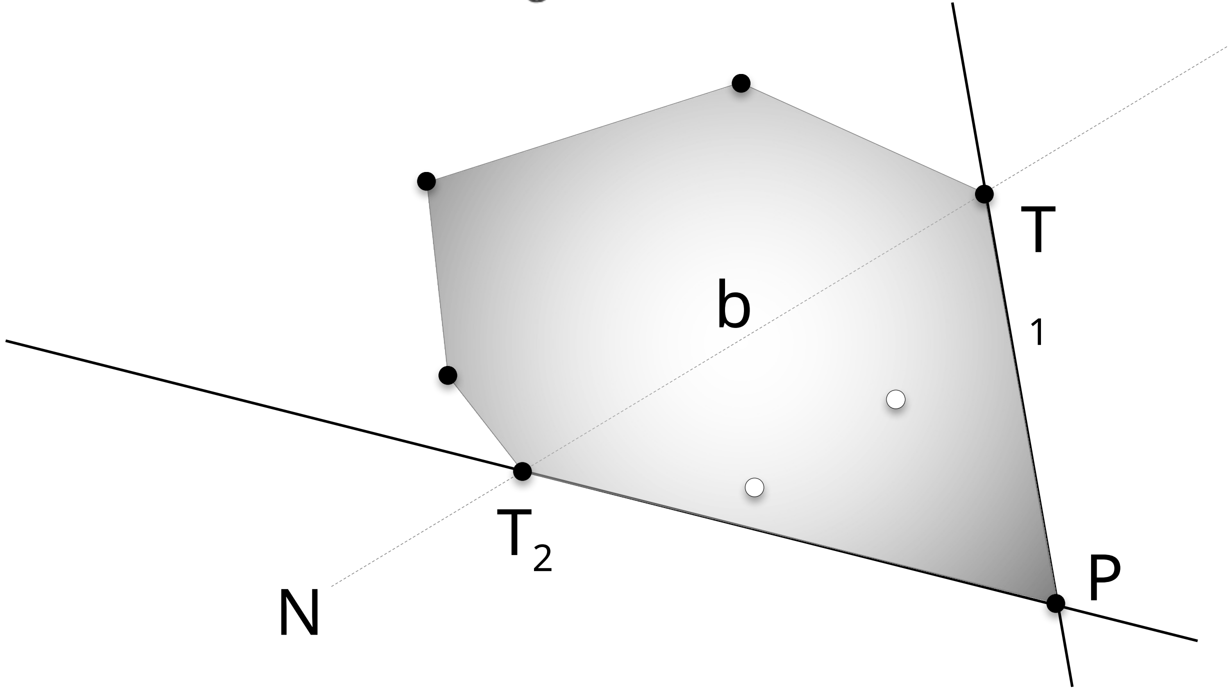

Да се внимава

- При тангенциални страни от многоъгълника се запомнят само по-далечните от двете двойки върхове

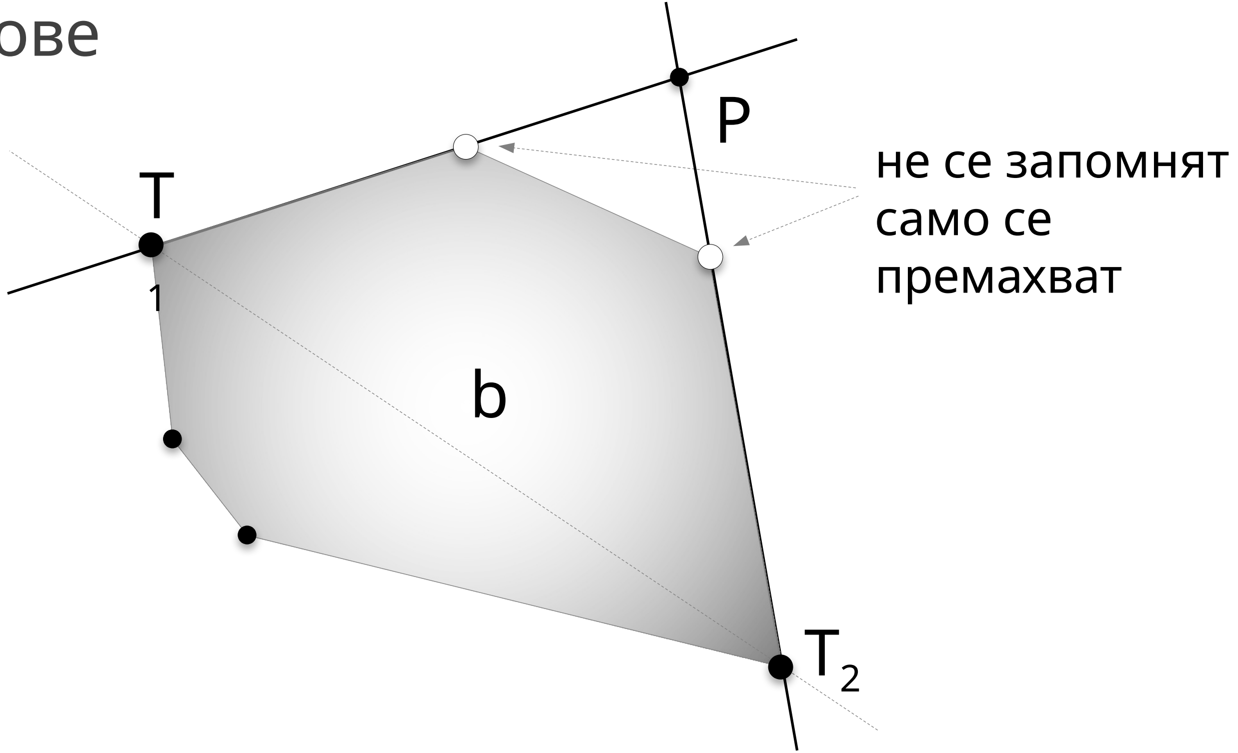

Алгоритъм „Опаковане на подарък“

Опаковане на подарък

Алгоритъм

- Избира се точка, която със сигурност принадлежи към изпъкналата обвивка
  (Коя да е тя? Ами ... най-лявата, тази с най-малка x координата, е OK.)
- Завърта се по часовниковата стрелка вертикален лъч от тази точка, докато опре до друга точка
- После се завърта от другата до следващата и т.н.

Избира се най-лявата точка

– Ако са няколко, избираме най-горната

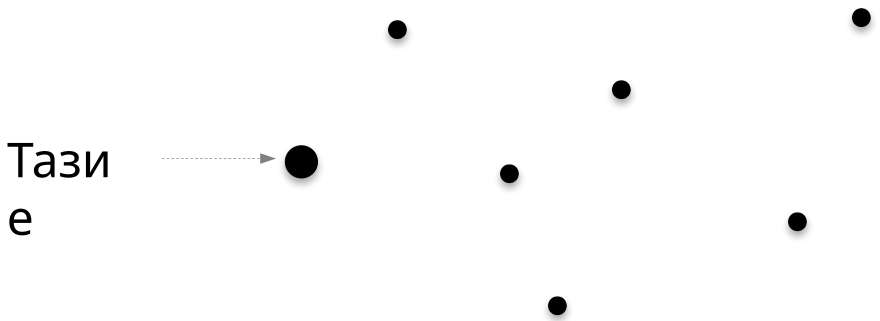

Завърта се вертикален лъч

- Докато опре до друга точка
- Тази точка е следващата от обвивката

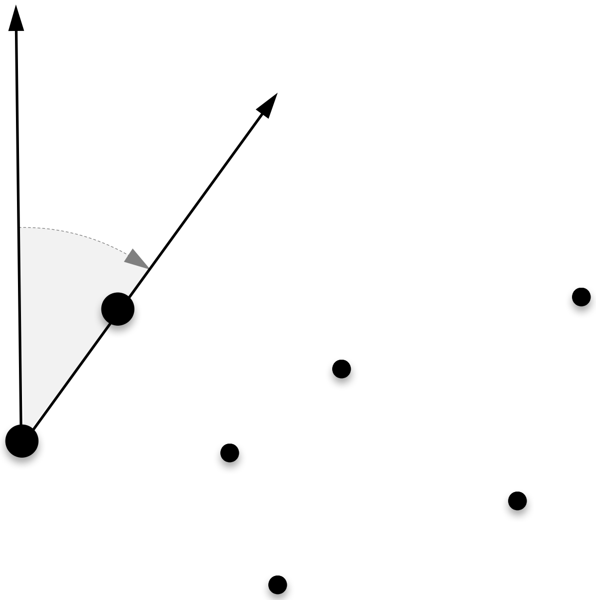

Завърта се остатъка от лъч

- Около новата точка
- Така се намира поредната точка

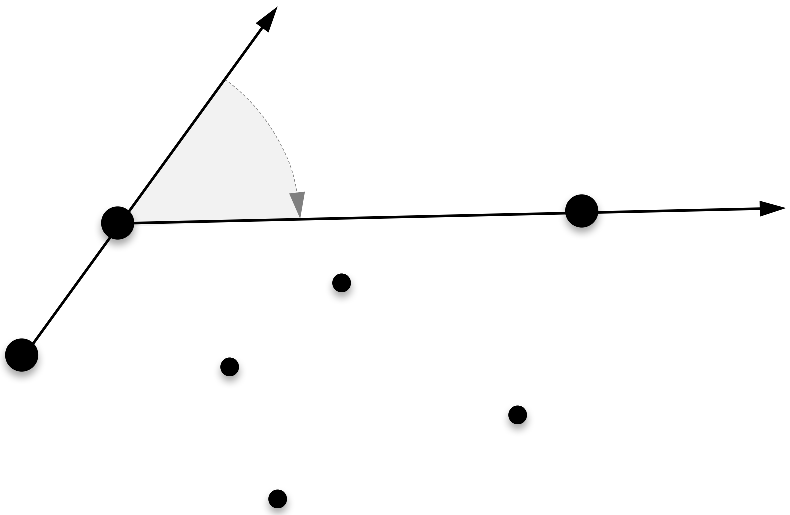

Продължава се в този дух

- Около още по-нова точка
- Така се намира още по-поредна точка

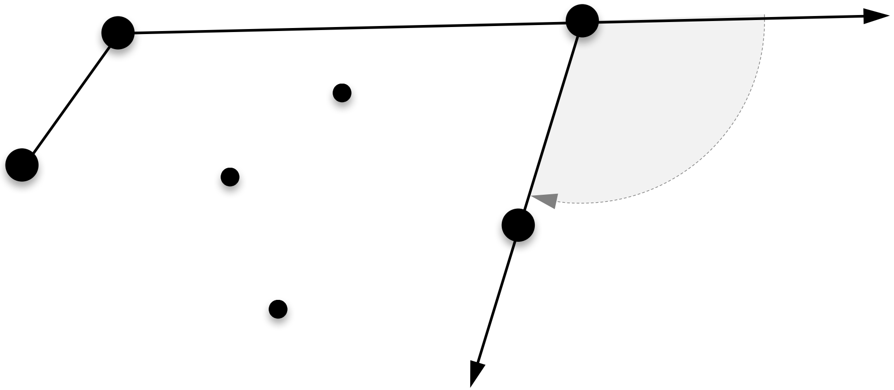

И още веднъж

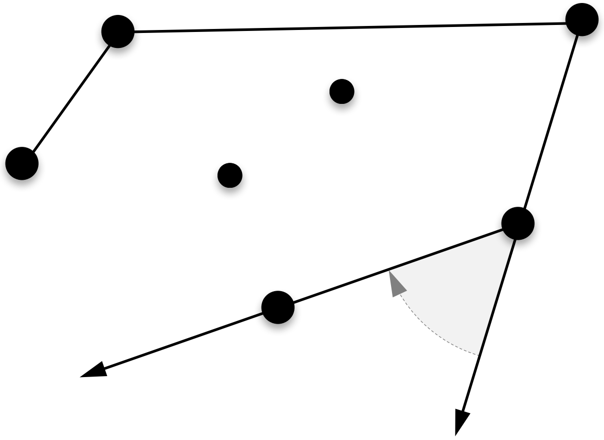

И за последно

- Рано или късно се стига до първия връх
  (Забележка: догодина да ползвам по-къс пример)

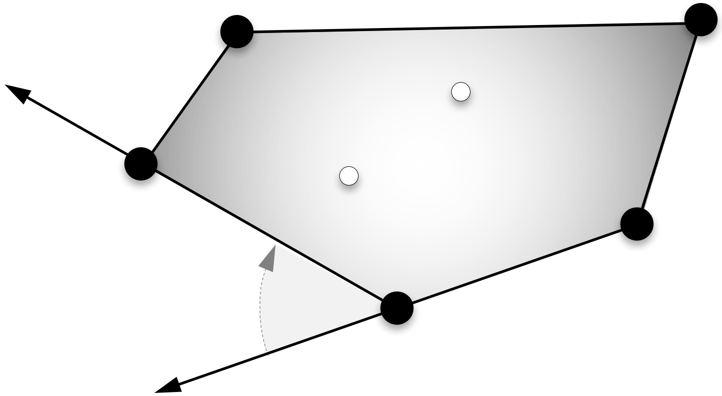

Какво би станало?

Ако се избере друга начална точка?

- Най-долната, най-дясната, най-горната
- Без проблеми, стига първият лъч да е тангенциален

Ако се избере обратна посока на въртене?

- Завива се свят, но подаръкът пак ще се опакова

Алгоритъм „Сканиране на Греъм“

Сканиране на Греъм

Алгоритъм

- Избира се точка P_0, която със сигурност принадлежи към изпъкналата обвивка, примерно пак най-лявата
- Сортират се всички останали точки според ъгъла им в полярни координати спрямо P_0
- Избират се втора и трета точки: P_1 и P_2
- Работи се с последните 3 избрани точки

Ето как се работи

- Ако към третата се прави завой надясно, изтрива се втората и пак се гледат последните три избрани точки

Пример

- Избира се най-лявата точка

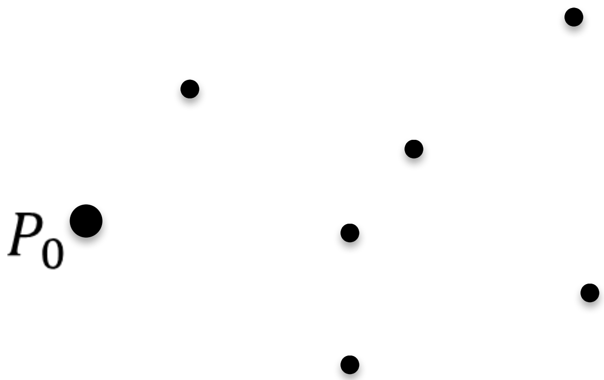

Сортиране според ъгъла

- Ползват се полярни координати
- Точката $(0,0)$ е в P_0
- Сортират (преномерират) се точките за удобство

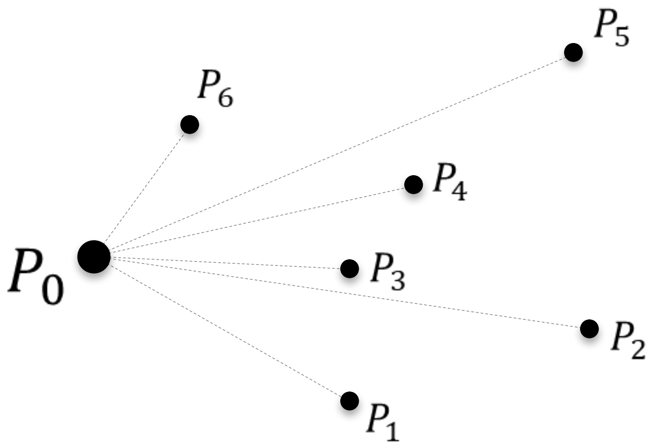

Избират се втора и трета точки

- Ползват се P_1 и P_2
- $P_0P_1P_2$ е текущият изпъкнал многоъгълник
- От P_0P_1 се завива наляво за P_2 – това е добре

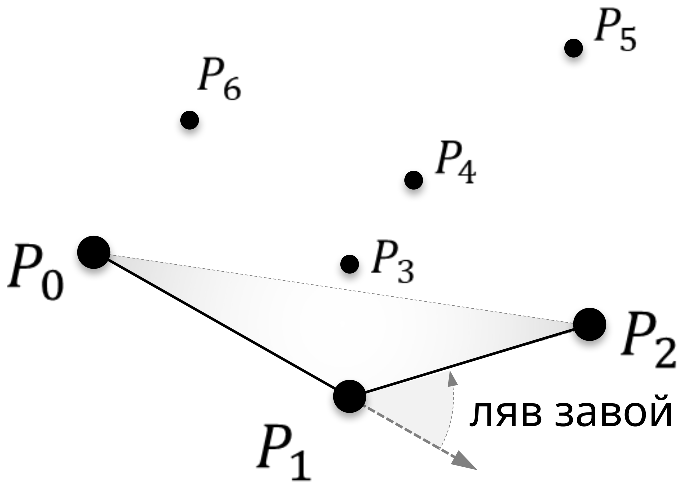

Избира се нова точка

- Това ще да е следващата P_3
- Последните три избрани точки вече са P_1, P_2 и P_3
- Забелязва се, че от P_1P_2 се завива наляво за P_3
  (направо не вярваме на късмета си)

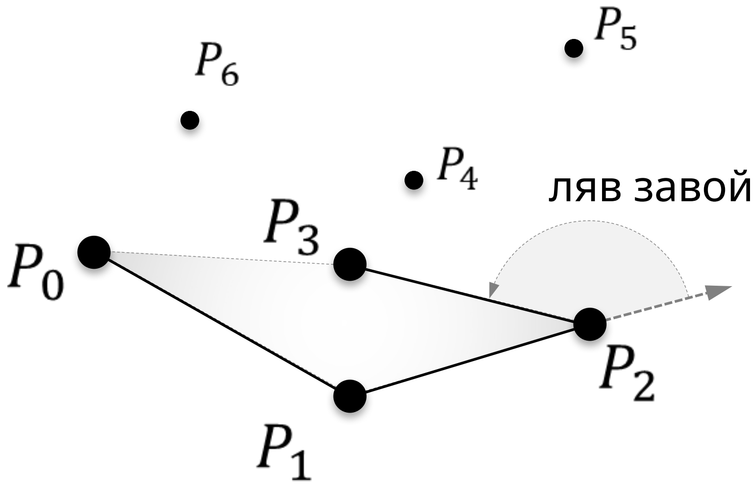

Избира се нова точка – P_4

– Вече се работи с P_2, P_3 и P_4

– От P_2P_3 се завива надясно за P_4, т.е. P_3 не може и не трябва да е в изпъкналата обвивка

– P_3 трябва да се прескочи

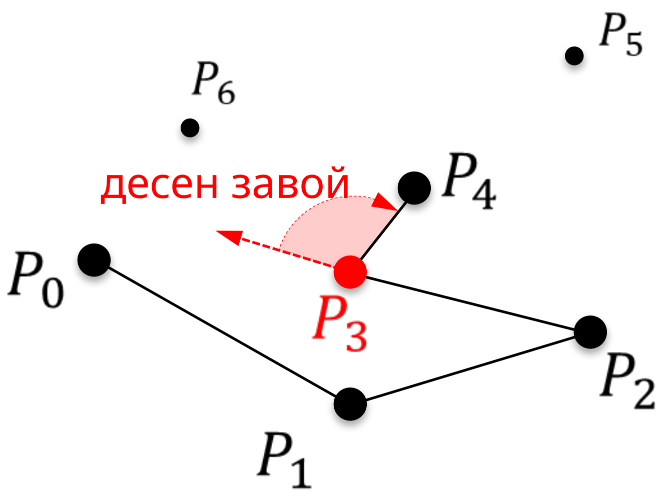

След премахване на P_3

- Последните три точки вече са P_1, P_2 и P_4
- Завоят към P_4 е ляв, т.е. текущият многоъгълник $P_0P_1P_2P_4$ е изпъкнал

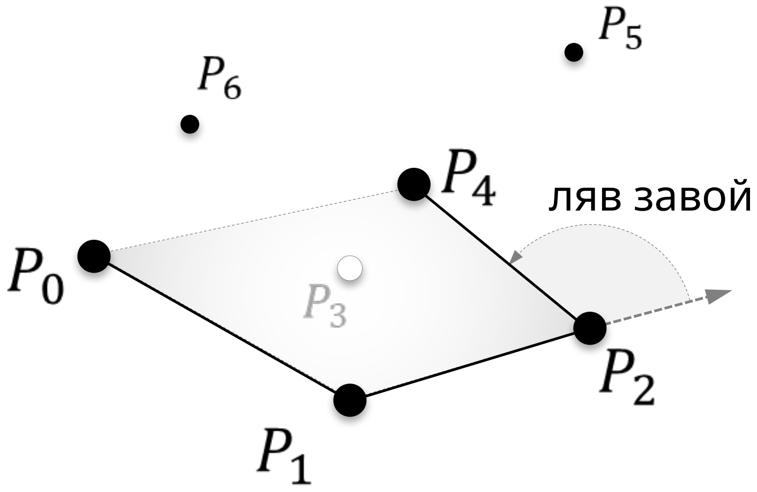

Добавя се P_5

- Аналогично, добавянето на P_5, ще премахне P_4, защото завоят от P_2P_4 към P_5 е десен
- Текущият изпъкнал многоъгълник става $P_0P_1P_2P_5$

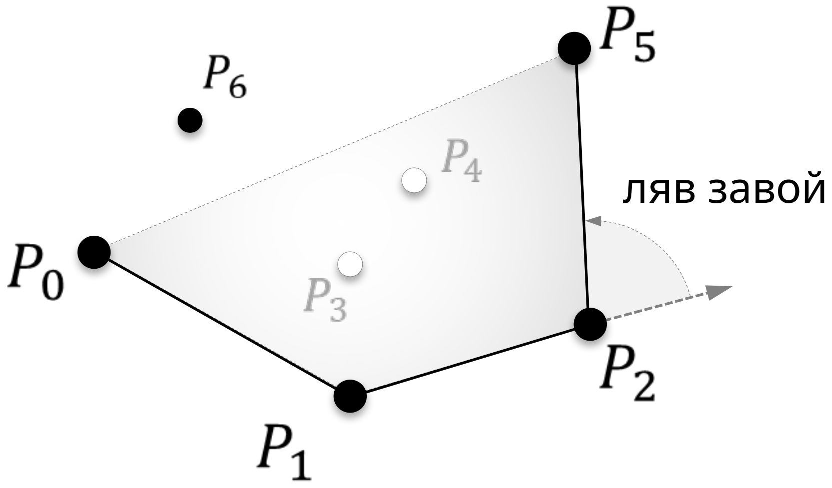

Следващите две стъпки са ясни

- Добавя се P_6 без проблеми
- Стига се до първата точка P_0
- С това изпъкналата обвивка $P_0P_1P_2P_5P_6$ е готова

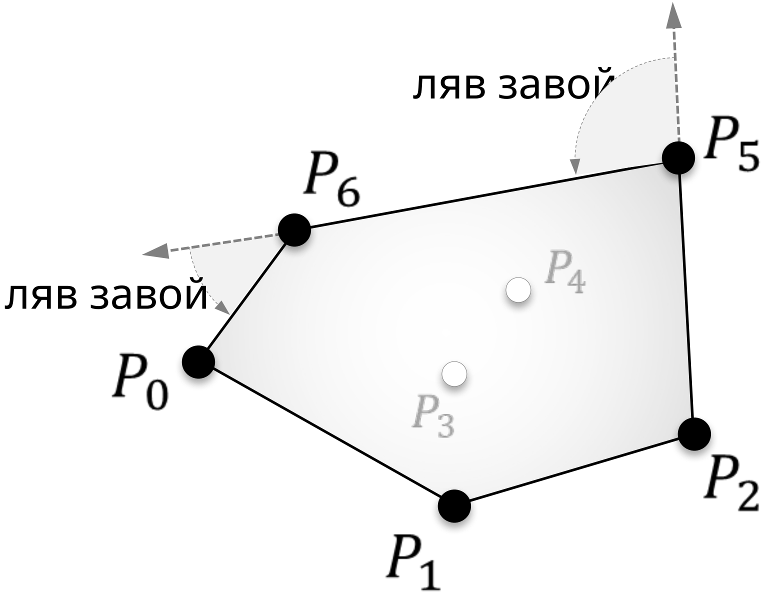

Алгоритмите „на живо“

Илюстрации

Динамични илюстрации

- Алгоритъм „Добавяне на точки“
- Алгоритъм „Опаковане на подарък“
- Алгоритъм „Сканиране на Греъм“

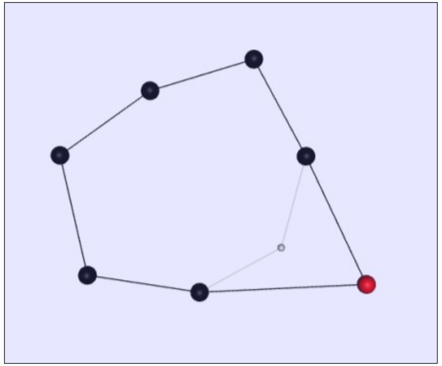

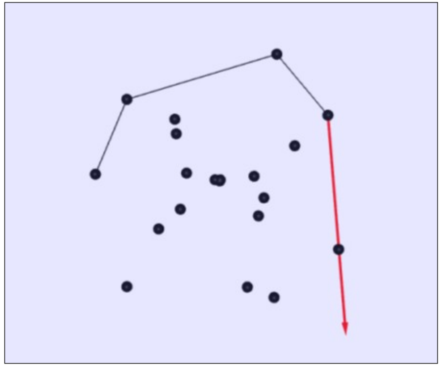

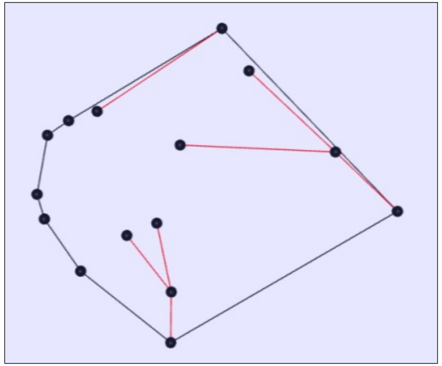

Въпроси и коментари

Повече информация

KLRO стр. 25-26, 429-432
LASZ стр. 78-88, 112-116, 139-145, 182-183
MORT стр. 214-216

А също и:

- Graham's Scanning
  http://www.personal.kent.edu/~rmuhamma/Compgeometry/MyCG/ConvexHull/GrahamScan/grahamScan.htm
- The Convex Hull of a 2D Point Set or Polygon
  http://softsurfer.com/Archive/algorithm_0109/algorithm_0109.htm

Край